

Ruth Behar

POVEȘTEA
NOROCOASEI
RUTH

Traducere din engleză și note
de
Ștefan Mălaimare

CORINT BOOKS

Dacă Mami nu va mai avea grijă de mine

Timpul e altfel când nu te poți da jos din pat. Zilele trec greu, fiindcă sunt toate la fel. Fără să te miști, să te duci undeva, stând mereu în același loc, îți e și greu să-ți dai seama dacă s-a sfârșit o zi sau dacă a început una nouă. Așa că Joy îmi aduce un calendar, să țin socoteala zilelor. Lunile sunt capsate pe o bucată de carton. Am rupt ianuarie, februarie, martie și aprilie — luna cu accidentul.

Patru săptămâni cu corpul în ghips și numărătoare continuă. Acum știi de ce bolnavilor li se spune „pacienți“. *Pacientul* nu se poate *impacienta*. Nu are decât să aștepte și iar să aștepte; să aștepte și să nu-și piardă speranța.

E plăcut să tai zilele din calendar. Când trece și luna mai, o voi rupe din cui și asta mă va face să mă

simt bine. Apoi iunie și iulie, și aceste luni vor veni și vor trece; atât de multe luni de zile. Poate că în august îmi vor scoate ghipsul? Sper că atunci. Sper că atunci. Sper că atunci, da.

E o dimineață de duminică, iar când deschid ochii îmi dau seama că soarele abia răsare. Prin geamul din spatele patului meu se revarsă lumina soarelui ca o mantie aurie pe umerii mei. Sunt întinsă în pat și mă holbez la tavan. Am nevoie la baie, dar mă țin. Nu vreau să o deranjez pe Mami. Doarme și mă simt prost să o trezesc ca să îmi aducă plosca.

Când Izzie se trezește și sare din pat, închid ochii și mă prefac că dorm. Fuge în camera de zi să îi trezească pe Mami și Papi, cuibărindu-se între ei pe canapea până ce sunt gata să se ridice. Îi aud chicotind și râzând. Au uitat de mine.

Apoi Mami intră în fugă, ca și cum o alarmă s-ar fi declanșat în capul ei, amintindu-i că are o fiică ținută la pat. Îmi aduce plosca și un lighean cu apă în care să îmi spăl mâinile. După ce termin, Mami, Papi și cu Izzie iau micul dejun în sufragerie, iar eu mănânc din tava rezemată de ghips. Mă simt puțin singură mâncând așa izolată, dar acum țin din ce în ce mai bine tava pe mine, fără să vărs toată mâncarea.

Apoi intră Izzie să își ia la revedere. Poartă o pereche de pantaloni peticiți și un tricou, fără jachetă.

— E frumos afară, așa-i?

— Da, e frumos, spune el. Sunt flori peste tot. Păcat că nu putem călca pe iarbă, că ți-aș aduce una.

— E în regulă, Izzie. Tu doar bucură-te de flori, îi spun eu.

— Promit, Roofie, mă voi uita la ele mult, mult, mult!

Asta mă face să surâd. Nu vreau să-i fie milă de mine. Nu este vina lui că mi-am rupt piciorul.

— Pe mai târziu, Roofie! spune și o zbughește afară.

După el, intră Papi. Poartă pantaloni negri cu o cămașă roșie și o șapcă roșie pe care scrie *Avis Rent-a-Car*.

— Unde pleci, Papi?

— Trebuie să plec la muncă, Ruti. Doar câteva ore.

— Ai un serviciu nou, Papi?

— *Sí, mi hija*, încep astăzi. Voi decide ce mașini să le dau oamenilor. Dacă nu se strâmbă când le vorbesc în engleză, vor primi o mașină frumoasă. Dacă se fac că nu înțeleg ce le zic, le voi da cea mai proastă mașină de la Avis.

Eu și cu Papi râdem.

— E haios, Papi. Dar acum lucrezi în fiecare zi, de luni până duminică!

— Ne mai trebuie niște bani, *mi hija*. Partea bună e că în această țară glorioasă e suficient de muncă pentru toată lumea!

Se apleacă peste mine ca să îl pot pupa pe obraz.

— Acum dă-i lui Papi al tău o îmbrățișare mare.

Ridic mâinile cât pot de sus și îl strâng în brațe, de gâtul care îi miroase a bine-cunoscutul Old Spice.

— La revedere, Papi!

Toată lumea pleacă mereu. Iar eu mereu îmi iau la revedere și nu pot pleca nicăieri.

Patul meu e insula mea; patul meu e închisoarea mea; patul meu e casa mea.

Cu mâinile pline de clăbuci de la spălatul vaselor, Mami bagă capul pe ușă: „Ai musafiri! A sosit Zeide al tău.“

Când apare în prag, strig: „Ura, Zeide! Intră!“

Ochii verzi ai lui Zeide scânteiază când mă privesc. Îmi aduce deseori un dar, ceva neobișnuit, cum ar fi un breloc cu jucăria de plastilină Gumby, sau un evantai pliabil cu poza unei femei de modă veche într-o rochie de seară.

De data aceasta îmi aduce o sticlă mare cu suc de prune uscate, îmi toarnă un pahar și pune înăuntru un pai.

— De ce îmi dai suc? întreb eu.

— *Es muy bueno*, răspunde el. Te va ajuta.

Înghite un pahar întreg pentru a-mi arăta cât de delicios este.

— Nu vreau să beau asta, Zeide, nu arată bine.

— Încearcă-l, îți va plăcea. Doar un pic, îmi șoptește cu blândețe.

Sorb puțin suc de prune, doar ca să îi fac pe plac lui Zeide. Dar nu îl pot înghiți. Este cel mai scârbos lucru pe care l-am gustat vreodată.

Îl scuip și o bulă mare de suc negru aterizează pe bluza albă, spălată și călcată de Mami pentru mine.

— Scuze, Zeide, scâncesc, gata să plâng.

Cred că sunt cea mai scârboasă persoană din lume pentru că am pătat bluza albă cu suc.

Mami intră degrabă, înfuriată:

— De ce nu ai băut sucul de prune uscate? Îți va face bine.

— Nu mi-a plăcut.

— Trebuie să faci treabă mare, altfel o să explodezi! De două săptămâni n-ai mai făcut *caca*.

— Mami, nu folosi acest cuvânt. E stânjenitor!

— *Caca, cacă, cacă*. Trebuie să faci *caca*! strigă ea.

A început să se priceapă să mă întorc pe burtă. Înainte să realizez ce se întâmplă, m-a și întors, apucând de bara dintre picioare.

— Stai! Spune-i lui Zeide să plece. Nu vreau să mă vadă!

— Am plecat, Ruti, nu te teme, șoptește Zeide cu glasul lui blând.

Mami îmi pune ceva în fund, ceva ca o bucată de unt.

— Stai, Mami, stai! urlu eu.

— Trebuie să faci caca! Toată lumea face!

Maștele încep să-mi chiorăie.

— O, nu! Adu plosca! Întoarce-mă! Repede!

Mami mă azvârle pe spate și nu mai pot opri lichidul negru care mi se scurge din corp. E un râu puturos, puturos.

— Te-ai ținut două săptămâni! De ce n-ai mai putut aștepta un minut? strigă Mami.

Iese din cameră în fugă și se întoarce cu plosca.

Dar este prea târziu. Așternuturile vor trebui schimbate. Mami pune plosca sub mine oricum.

— Schimbă așternuturile, strig eu. Mami, te rog!

— Le schimb, stai o clipă, spune Mami și iese din cameră oftând.

Îl aud pe Zeide vorbind cu Mami în camera de zi.

— Dau tot ce pot, Papá. Uneori ajung și eu la limită.

— Ruti e fată bună, dar suferă, și suferi și tu, împreună cu ea.

— Papá, știi că n-ar trebui să spun asta, dar simt că voi înnebuni închisă în fiecare zi în apartamentul ăsta minuscul, ca o închisoare.

— Știi, *mi hija*, știi. Dar nu e vina lui Ruti. Și ea e închisă aici toată ziua, și-și dorește să meargă și să alerge pe afară ca toți copiii.

— Nu știi cum vom supraviețui așa, Papá.

— Așa cum spune proverbul: „*No hay mal que dure cien años.*“

Traduc cuvintele pe care le-am auzit: *Nicio durere nu durează un veac*. Ar face bine să fie adevărat!

Apoi, o aud pe Mami spunând cu tristețe:

— *Sper să ai dreptate*, Papá.

Simt aroma cafelei cubaneze cu zahăr pe care probabil o face Mami, aud clinchetul ceșcuțelor pe farfurioare. De-aș putea, aș fugi în camera de zi și le-aș azvârli din mâini ceștile de cafea. Dar nu pot decât să aștept, așezată în propriul caca.

În sfârșit, Mami se întoarce. Intră în cameră și dă jos de pe pat așternuturile murdare. Îmi dă un prosop ud să mă șterg și mă ridică trăgând de bară. Apoi aduce un lighean cu apă și săpun, în care mă spăl pe mâini. În sfârșit așază așternuturi curate pe pat, întinzând bine materialul la colțuri.

Strângând așternuturile murdare, se uită la mine ca și cum aș fi cea mai dezgustătoare ființă de pe pământ. Un animal. Un porc.

— Îmi pare rău, Mami, îmi pare foarte rău.

Mami nu răspunde. Iese din cameră cu așternuturile murdare.

Mult timp nu se întoarce. Mi se face sete, vreau apă. Mă simt singură. Dar știu bine să nu îi cer ceva lui Mami când a obosit de mine. Îmi promit că nu o voi chema nici dacă trebuie să aștept câteva ore.

Deschid cartea de povești a lui Hans Christian Andersen și citesc cuvintele pe care le-am învățat pe de rost: „*Departa în largul oceanului, unde apa e albastră ca albăstreaua cea mai frumoasă și limpede precum cristalul, marea e foarte, foarte adâncă...*“ O, dacă aș putea și eu să înot în ocean ca o mică sirenă, atunci nu mi-ar mai păsa așa tare de ghipsul ăsta.

Târziu, pe la mijlocul zilei, Mami revine în cameră cu prânzul meu pe tavă—un sendviș cu brânză la grătar (de fapt, o singură felie de pâine), un măr tăiat felii și un pahar de apă.

A făcut un duș și poartă o bluză de satin corai și o fustă strâmtă. E dată cu ruj roșu ca florile de hibiscus și poartă în picioare pantofi cu toc înalt, cu vârf decupat, ca și cum ar merge într-un loc elegant, în loc să stea închisă în casă cu o fiică imobilizată la pat.

— *Gracias*, Mami, spun, pe tonul cel mai dulce posibil. Ești frumoasă.

Mami dă imperceptibil din cap.

— Mami, mă mai iubești?

— Sigur că te iubesc, se răstește ea.

Pare din ce în ce mai tristă.

Știu că Mami trebuie să mă iubească. Sunt fiica ei. Și aș vrea să nu fie închisă toată ziua în casă cu mine.

Vreau să iasă. Să o vadă lumea. E prea frumoasă pentru a fi închisă într-o cușcă. Singura problema e că, dacă mă părăsește Mami, o să mor, și nu vreau să mor. Vreau să cresc mare. Vreau să călătoresc și să străbat dunele de nisip, să escaladez până în vârful muntelui cu zăpadă. Voi merge în orașe cu nume frumos, precum Ipanema sau Kyoto. Voi face atât de multe.

Într-o bună zi...

Până atunci, voi rămâne aceeași fată care nu are unde să se ducă.